

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 113. szám.

Szerda, május 18.

A hadügyi követelések.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, május 17.

A trónbeszédnek csak egyetlen egy helyét lehet a hadi és tengerészeti költségvetésben emelt többkövetelések indoklásával magyarázni, azt a helyet t. i., hol a király arról beszél, hogy vajha az isteni Gondviselés térben és időben szűk határokat szabna a Kelet-Ázsiában kitört háborúnak s ezzel lehetetlenné tegyen előre nem látott eseményeket. Különben a trónbeszéd époly fölötte békés, mint a külügyminiszternek az osztrák delegációban előadott exposéja.

A delegáció utolsó ülésezése óta valóban mi sem történt, ami az osztrák-magyar monarchia külpolitikájának alapelemeit valamiképpen zavarhatná vagy alterálhatná, sőt ellenkezőleg: a találkozások, melyek ez idő alatt történtek, különösen Goluchowski gróf találkozása Tittoni olasz miniszterrel és a megállapodások, melyek Törökország és Bulgária közt jöttek létre, ez elemeknek csak még bensőbb összekötését és erősítését képezik.

És ha most mégis a hadseregére és a hadi tengerészetre vonatkozólag oly tetemes többköveteléseket emelnek, ez annak bizonyítéka, hogy dologi szükségek forognak fenn, melyek kell hogy eléggé megokolják e többköveteléseket. A közös hadügyminiszter előadásai bizonyára teljes felvilágosítást fognak adni arra nézve, hogy a létező ágyuanyag, a fegyverek és töltnyék száma, hajóink állapota, tehát a monarchia területének egész partvédelme, mennyiben követelnek változtatásokat és

tökéletesítéseket és hogy már most követelik-e azokat.

E követelések pénzügyi elintézésének módja szerencsésen van megválasztva, mert hogy az egészet a közönséges életből vett esettel világítsuk meg, ha valaki, kinek 100 forint havi fizetés jár, egy egész évre kívánja az azonnali kifizetést és e mellett a kamatvesztéseket kész megteríteni, akkor az, ki az egész összeget kifizeti, semmi kárt sem szenvedett, míg a másik kielégítheti sürgős szükségét, melyek kielégítése végett volt éppen szüksége az egész összegre. Hasonló a helyzet a delegáció és törvényhozás közt, vagy jobban mondva a közös hadi kormányzat és a két parlament közt.

Különben a delegáció határozata, ha megerősítette is a király, annyiban lex imperfecta még, amennyiben e határozat végrehajtásához akár pénzeszközök, akár katonai legénység szükségesek. Mert ezeknek megszavazása kizárólag a két parlamenttől függ.

A delegációból, főleg pedig a magyarból az idén néhány patetikus fontoskodó kimaradt s ezért várhatjuk, hogy kielégítő felvilágosítások után, melyeket a közös hadügyminiszter adni fog, az igényelt összegek megszavazása csak alapos megvitatás után ugyan, de végre mégis megtörténik.

Alkalmasiat hasonlóképp fog történni az osztrák delegációban. A keresztülvitelre nézve tehát a parlamentek lesznek döntők és a siker ott attól függ, hogy ne kerekedjenek ismét fölül a pártcélok a tárgyalagos megfontolás és hazafiaság fölé.

L. L.

Meghívó.

A torontálmegyei községi és körjegyzők egylete által Nagybecskereken a vármegye székházának közgyűlési termében 1904. évi május hó 27-ik napján d. u. 4 órakor tartandó tisztújítással összekötött

rendes évi közgyűlésre

és ugyancsak Nagybecskereken a Rósa-szálloda II. emeleti termében 1904. évi május hó 27-dikén d. e. 10 órakor tartandó

választmányi ülésre

az egylet összes tagjait, választmányát és tisztikarát tisztelettel meghívjuk és kérjük az egyleti tag urakat, hogy úgy hátralékos, mint folyó évi díjait a közgyűlés napjáig Orsó Gáspár egyleti pénztárnok urnak Bégaszentgyörgyre elküldeni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki jelentés az egylet múlt évi működéséről.
2. Az 1903. évi egyleti számadás megvizsgálása.
3. Az 1905. évi egyleti költségvetés megállapítása.
4. A „Telekkönyvi Mintatár” című munka ajánlása.
5. Hegedűs János anyakönyvi felügyelő ur egyleti rendes tag kilépése.
6. A községi szegény-alapok beszüntetése tárgyában adandó javaslat.
7. Tisztújítás.
8. Budapesten tartandó országos központi egyleti közgyűlésre 3 küldöttségi tag választása.
9. Esetleges, kellő időben beadott indítványok tárgyalása.

Kelt Grabácson, 1904. évi április hó 25. napján.

Forster Imre,
egyleti főjegyző.

Vihely Géza,
egyleti elnök.

A „TORONTÁL” tárcája.

A prefektus gyilkosa.

— Mindenekelőtt megvallom — beszélte Galurin barátom — hogy a legotthonulóbb embere vagyok a világnak; valósággal iszonyodom az utazástól s a vasutaktól, még pedig olyan mértékben, hogy azt el se képzelheti; ha omnibuszba ülök, már ez is áldozat s hogy megtegyem, ahhoz már komoly okokra van szükségem.

Minden nagy embernek van valamelyes rögeszméje vagy bogara; egyesek félnak a pókoktól, mások meg megeszik... nos, én nem tudok utazni.

Vagyis... no, de nem vágok elibe a dolgoknak. Egy este, lehet annak most már vagy tizenöt esztendeje, kényelmesen ültem papucsos a lábamon a kandalló előtt s a legnagyobb lelki nyugalommal szívtam öreg pipámat s olvastam az eurei prefektus esetét, akit a vasuton öltek meg... Megint egy szegény ördög, aki most is élne még, ha osztotta volna a sinek ellen érzett ellenszenvemet. Ekkor belép Szidonia, a gazdasszonyom s egy levelet hoz Salabran barátomtól.

„Kedves barátom! A 6-án induló gőzhajóval Veracruzba utazom; de nem tudok elhaladni Saint Nazaire mellett, hogy egy éjszakát ott ne töltsék a vendégszerető hajlékban. Baráti kezszorítással stb. stb. . . .” Hogy teheti ki magát

az ember önként a tengeri betegségeknek, hajótörésnek, sárgaságnak, mikor pedig olyan nyugodtan ülhet otthon s játszhatik egy kis pikét.

... Milyen ostoba is az ember! „Ugy-e, én jó kutyám, mondom Plutónak, Salabranbuta ember?” Pluto félig lehunyt szemmel néz rám és farkcsóválva felel: „Hát persze!” De hát minden embernek meg van a maga izlése.

Az önző embernél nincs csunább valami a világon; rá kell mutatnom hamar e jellemem többi sajátosságaira: én nem vagyok önző. Igaz, szeretem a kényelmet, de kedvelem azt a barátaim számára is.

Azért is 6-án déltáját magára hagytam Salabran barátomat a vámházban s magam mentem a Washington fedélzetére, hogy meggyőződjem róla, rendben van-e minden a 37. számú fülkében, ahol barátaimat elhelyezték.

Koromsötétség volt a folyosón, amelyre a hajófülkék ajtói nyitak.

Amikor a 37. szám elé érek, elfelejtettem lehajolni s belevágtam a fejemet, hogy csak úgy szikrázott a szemem előtt minden. Hogy meddig tartott ez az állapot, azt nem mondhatom meg, mindenesetre csak akkor tértem magamhoz, amikor a hajó kürtjének bugását hallottam.

Micsoda?... Jaj, a fejem!... A hajó talán bizony indul? — Tényleg indul és hallottam a csavar nyöszörgését... Én meg hülye módra ültem a helyemen, míg a fülem csak úgy zuggott bele.

— No Galurin előre! — szóltam magamban. Előre, különben téged is elvisznek.

Nekem pedig egy csepp kedvem sem volt ahhoz, hogy Salabran helyett elmenjek — nem, köszönöm... Nehány száz mérföldnyit utazás tengeri betegséggel, hajótöréssel, sárga lázzal... amint mondom: köszönöm!

Még egyre ültem, oda tapadva, mint az osztriga.

Végre emberfeletti módon erőlködve... talpra álltam...

Amikor felkerültem a fedélzetre, a rév már messzire volt s az utasoknak a parton maradt kísérői, akik zsebkendőiket lengették, már csak fekete meg fehér pontoknak látszóttak. Nem lett volna érthető, ha kétségbeesésemben kitéptem a hajam?

Emellett a „Washington” mind gyorsabban haladt s a part mind messzebb elmaradt mögöttük.

Megüvegesedett szemekkel mérlegettem a helyzetemet s máris volt egy kis nyugtalanító érzésem a gyomromban.

Hirtelen a vállamra tette valaki a kezét; megfordultam és két egyénnel láttam szemben magam. Az egyik alacsony, zömök és vörös volt, a másik halvány, hosszú és sovány; egy spárga rud egy tök mellett. A kövérke szólt:

— Bocsánat uram, hogy hívják önt?

— Uram — szóltam kékre, zöldre válva, mert a gyomrom mindjobban kavargott — Galurinnak hívnak.

Biztosítás molykár ellen.

A nyári hónapokra elfogad megörzés végett olcsó egységárak mellett

Kovács Gedeon — férfi és női ruhatermei — Nagybecskereken

(358—100.10) mindennemű szőrmeárut, téli ruhát, bundát, szőnyeget stb.

(358—100.10)

Idény május 1-től október 1-ig.

Külön e ólra berendezett terem.

Javítások eszközöltetnek.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **A vörös kereszt-egylet jubileuma.** Távirataink közt már megemlékeztünk a magyar korona országai vörös kereszt-egyletének tegnapi jubileumáról. Most itt konstatáljuk, hogy a jubiláris ünnepségen a vörös kereszt-egylet nagybecskereki fiókját dr. Dellimanics Lajos főispán és neje, továbbá dr. Brájer Lajos és neje képviselte.

— **Gör. kel. áldozócsütörtök.** A gör. kel. egyház holnap, csütörtökön üli Mária mennybemenetelének ünnepét, mely alkalomból a gör. kel. templomban d. e. 10 órakor ünnepi mise lesz. Mise után a szokásos körmenet következik.

— **Az izr. pünkösd.** Az izraeliták pünkösdje az idén összeesik a róm. katolikusokéval. Az ő pünkösdjük 19-én, csütörtökön este kezdődik, amidőn 7 órakor istentisztelet lesz. Pénteken reggel 10 órakor, szombaton fél 10 órakor lesz istentisztelet, az első nap magyar, a másik nap német szószólóval. Azonkívül mindkét napon esti 7 órakor is lesz isteni tisztelet.

— **Segédjegyzőválasztás.** Bégaszentgyörgy községe a napokban Luy Pétert, Partlia Géza nagybecskereki tak-pénztári igazgató jeles képzettségű vejét egyhangulag segédjegyzővé választotta.

— **Vizsgák a kereskedelmi iskolában.** A nagybecskereki felső kereskedelmi iskolában hétfőn kezdődtek és ma zárultak a felső osztályok vizsgái. Május 20-án pénteken kezdődnek az írásbeli érettségi vizsgák, a melyek hét napon át tartanak. A szóbeli érettségi vizsgák június második felében lesznek.

— **A Nemzeti Szalon művészei Nagybecskereken.** A torontái közművelődési-egylet égise alatt a Nemzeti Szalon által rendezendő műtárlatot a fővárosban élő művészek is élénk érdeklődéssel kísérik és mint értesülünk, fővárosi írókból és művészekből álló előkelő társaság rándul le Nagybecskerekre a kiállítás megnyitása alkalmából. Így Vészi József a Nemzeti Szalon érdemes alelnökének kíséretében dr. Rózsa Miklós választmányi tag jön le a megnyitás aktusára, míg a Nemzeti Szalon aktív művészei közül okvetlenül lejönnek Kézdí Kovács László művészeti igazgató, Ernszt Lajos ügyvezető igazgató, a magyar történelmi tárgyú

festmények és szobrok ismert amatőre, továbbá Bruck Miksa, Tölgyessy Arthur, Markó Ernő, Neogrady Antal, Edvi Illés Aladár, Katona Nándor, Faragó Géza, Németh Lajos és Molnár János kiállító festőművészek. A kiállítás rendezési munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy Rubovics mütáros az első terem borenendezésével már a mai nap folyamán elkészül. A torontái közművelődési egyesület a mai nap folyamán küldi széjjel a kiállítási meghívókat, de a tárlatot a kulturális cél érdekében bárki megtekintheti a vernissage napján egy korona, míg más napokon 50 fillér belépő díj ellenében.

— **A keresk. és iparkamarából.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnapelőtt teljes ülést tartott lovag Vest Ede kamarai elnök elnöklété alatt. Az ülésen Torontából részt vettek: Bogdán Márk és Fodor Sándor (Nagykikinda), Becker Lajos (Nagyszentmiklós). A napirend tárgyai közül a következőket említjük: Román-Petre község engedélyt kér arra, hogy állatfelhajtással egybekötött hetivásárjait a község területén megtarthassa. A kamara nem tesz kifogást a kérelem teljesítése ellen. A Nagyikindán elhelyezett tiz állami szövöszékre vonatkozó miniszteri leiratot a kamara tudomásul vette. Ötelek község részére a kamara nem véleményezi hetivásár engedélyezését. Versec város kiegészítette vásári rendszabályát azzal a rendelkezéssel, hogy reggeli 7 óra előtt nem szabad vásárolniok baromfiakat és tojásárukat a kiviteli árusoknak. A kereskedelmiügyi miniszter e tárgyban véleményt kívánván a kamarától, a szakbizottság indítványozza, hogy a tervezett módosítás ne ajánlatsék jóváhagyásra, mert ellenkezik a szabad kereskedelem fogalmával. A kamara a szakbizottság indítványa értelmében határozott. Végül Nagyikinda város közeletvámszedési szabályzatát a kamara elfogadásra ajánlotta.

— **Elhunyt jegyző.** Mint részvétellel értesülünk, Vukovics György nyug. jegyző Ivándán meghalt. A boldogultat, akit köztisztelet és szeretet környezett mindenkor, május 10-én temették el nagy részvét mellett Ivándán.

— **Uj iskola.** A san-marcói hercegnő, akit jótékonyága révén különösen a délvidéken mindenütt ismernek, újabb alapítványal örökléte meg nevé. Nákófalva községben ugyanis saját költségén egy 6 osztályos népiskolát és női ipariskolát építtetett, mely már ez év szeptember havában át lesz adva rendeltetésének. Az iskolákban a „Miasszonyunk”-ról nevezett iskolanővérek fognak tanítani.

— **Esküvő.** Ditrichstein Vilmos, a Szabó Albert aradi cég üzletvezetője május 22-ikén d. e. fél 10 órakor vezeti oltárhoz Nagybecskereken Klein Hermin kisasszonyt, Klein Róbert helybeli kereskedő kedves leányát.

— **Az iskolanővérek gyászja.** A „Miasszonyunk”-ról nevezett iskolanővérek temesvári rendházának, mint lapunknak jelentik, ismét gyászja van. A rend egyik legidősebb, köztisztelet tagja, Reichardt Mária Anna Dionisia iskolanővér hűny el ugyanis tegnap reggel, életének 76 ik évében. A megboldogult közel 30 év óta állott a temesvári zárda szolgálatában s a nőnevelés terén kiváló érdemeket szerzett.

— **Iskolatársak szövetsége.** A nagybecskereki felső kereskedelmi iskolát végzett ifjak szövetsége a napokban tartotta választmányi ülését, a melyen a folyó ügyeken kívül a szövetség alapszabályainak egyik főpontjával, a matúrások elhelyezésének kérdésével is foglalkoztak. Ebből kifolyólag a szövetség felkéri mindazon hivatalokat, kereskedelmi vállalatokat és bankintézeteket, a melyeknek gyakornokra avagy hivatalnokra szüksége van, hogy ily irányu szives megkeresésüket a szövetség elnökéhez, Knyaskó Lajos a nagybecskereki felső keresk. iskola igazgatójához intézzék, aki e célból szivesen áll a megkeresők rendelkezésére.

— **Országos vásár Nagybecskereken.** Holnap kezdődik meg Nagybecskereken a május havi országos vásár, amely, ha az idő továbbra is ily kedvező marad, előreláthatólag jól fog sikerülni. Holnap és holnapután sarvasmarha, sertés és juhvásár lesz, szombaton lóvásárt tartanak s ugyancsak szombaton déliben veszi kezdetét a kirakó vásár is.

— **Baltházár mester** tegnap este tartotta második előadását a városi színházban. A program ez alkalommal is igen szép és változatos volt s különösen nagy tetszést keltett a bővös orgonásipok című produkciója, amely abból állott, hogy hat üres orgonásipból pompás vacsorát varázsolt elő, amellyel két embert megvendégt. A közönség az érdekes produkciót hangos tapsokkal jutalmazta meg.

— **Orfeum.** A fővárosi elite-orfeum tegnap este tartotta első előadását a kaszinó-kertben. A társulat igen jó erőkből áll s különösen Barkay humorista keltett élénk tetszést, ugyancsak Grünau Poldi is. Zajos tapsokat kaptak még Neumann Mimi, Negri Elly, Ormai Lujza, Bédly Ilonka. Az előadást egy kacagató bohóság rekesztette be, a melyet remélhetőleg ma magyar vált föl. A társulat ma és holnap tart még előadást.

— **A cirkuszról.** Mulatságos esteje volt tegnap a cirkusznak. Neumannak, a Dummer Augustznak volt tegnap jutalomjátéka s jóízű mókáival állandó derültségben tartotta a közönséget. A műsor többi számai is igen jók voltak s általában a cirkusztársulat megérdemli az elismerést.

— **Megvert mezőőr.** Knezsevics Antal a németnegyedbeli közbirtokosság mezőőre tegnap a rendőrségen járt, ahol elpanaszolta, hogy

— Galurin — szolt a hosszabbik — az nem név. Van-e hajójegye?

— Fájdalom, nem uram: szerencsétlen áldozata vagyok egy még szerencsétlenebb véletlennek, amely akaratom ellenére arra kényszerít, hogy igénybe vegyem az önök vendégszeretét.

— Sajnálom, uram, de nekünk megvannak a határozott szabályaink; ön jogtalanul tartózkodik a hajónkon és én kénytelen vagyok arra ...

— Hogy itt tartson?

— Igen, én a kormányos vagyok.

— Az nekem mindegy; én a révkalauzzal vissza akarok menni.

— Önnek nincs szerencséje, tisztelt uram; a révkalauz velünk jön az Antilakra, hogy átvegyen egy örökséget. Egyebekben arról maga is meggyőződhetik a csónakja már nincs a hajónkhoz erősítve. Am elég már a sok beszédből jöjjön, vasra veretem.

— Hallja az ur, tán tréfál?

— Soha sem tréfálok.

Ezt be is bizonyította. Minden erőmből ellenszegültem, de két erős fickó megragadott s belevetett egy sötét helyiségbe.

— Oh kandallóm, oh Szidónia, oh Plutó, oh papucsom, oh én öreg pipám!

— Miért nem mondta, hogy megfizeti utját? — kérdeztem Galurin barátomtól.

— Könnyű magának, felelt; maga úgy látszik mindig hord magával ezer frankosokat? Nekem egy nadrággombbal sem volt többem száz soursnál.

Keserves megfigyeléseket tettem kellemes tartózkodási helyemen s egyetlen látogatóim a patkányok voltak. Nagyon hamar megbarátkoztak velem; minden zsebemben volt vagy egy s le sem ülhettem, hogy agyon ne nyomják vagy egyet s hozzá még nem maradt el az átkozott tengeri betegség sem.

— Ez az ur jótáll önért az utiköltség erejéig. Köszönje meg neki!

— Kibez van szerencsém? — kérdeztem.

— Fillard a neve — felelt az emberi spárgarud és meghajtotta magát.

— Oh, Fillard ur, örökké az adósa leszek önnek!

— Remélem, hogy nem, felelt Fillard nevetve. Egy el nem foglalt fülkében kissé rendbe szedtem magam s elrejtetni igyekeztem kétes fehéreneműimet; azután a szalónba mentem, ahol száz sousomért annyi italt hozattam a megmentőmnek, amennyit csak elbirt. Nem vagyok fukar ember.

Ez a Fillard nagyon sajtáságos egy ember volt. Csak a meggyilkolt prefektusról beszélt.

— Nagyon keményszívű ember volt s tulajdonképen megérdemelte a sorsát. A gyilkos helyében én is úgy tettem volna — és ön?

— Én nem; ami a jellememet illeti, én olyan vagyok mint a bárány és szeretem a nyugalmamat.

Máskor megint fürkésző szemekkel nézett rám és mély hangon szolt hozzám:

— Meg vannak győződve róla, hogy a gyilkos valamelyik hajóra menekült, de a rendőrség résen van.

Máskor meg egy albumot mutatott nekem tele gyilkosokkal és halálra ítétekkel. Az album végében volt egy kicsi kép, egy csinos kis guillotine minden hozzátartozójával együtt: kosár, halottaskocsi stb. Melette volt a komor hóhér a segédekkel. Megható szeretetreméltósággal magyarázta nekem a csinos kis gép mechanizmusát és mindegyre rám nézett átkozottul sanda szemével.

— Ez nem lehet más, mint valami angol, gondoltam magamban; annyi bizonyos, hogy nagyon szerelheli a kivégzéseket.

Annyira ment a dolog, hogy már csak a nyaktőlőről álmodtam. Amellett ez a félbolond nagyon kedves volt hozzám. Egy nap felcsap egy hullám, engem lemos a tengerbe s én ott evickélek kétségbeesetten a vízben.

— Csak hidegvér — szolt le hozzám, leeresztett egy vasrudat s horgos végével kihálászott; nem is volt semmi bajom, annál inkább volt a nadrágomnak.

— Mindhalálg adósa vagyok önnek — szoltam és úgy megráztam a kezét, mintha össze akarnám törni.

— Nincs miért — szolt nyugodtan. Derék ember volt.

Utközben találkoztunk egy hajóval, amely Saint Nazairebe ment. A kapitány volt olyan szives, hogy Fillardot meg engem felvett a hajójára; Fillard megfogadta magában, hogy nem hagy el engem. Megfizette mindakettőnknek utját és megérkeztünk az én kedves városomba, anélkül, hogy a legkisebb említésre méltó eset előadta volna magát.

Végre kikerülünk a kikötőbe; mind itt vannak a jóbarátaim.

— Kedves Fillard — szoltam — végre hálsnak bizonyulhatok majd ön iránt.

— Kedves Galurin, én tartozom önnek hálával, mert önnek köszönhetem, hogy Fillard titkos rendőr megkapja az 5000 dollár jutalmát.

— Micsoda? — szoltam. Elképzelheti a megdöbbenésemet.

— Ugyan ne tréfáljon, — szolt a szemével pislogva — és vallja meg végre, hogy maga a prefektus gyilkosa.

— Fillard, maga meg van bolondulva.

— Feleletre sem méltott, hanem odaintette a szolgálattevő csendőrt és rám mutatott. A derék ember olyan tágra meresztette a szemét, mint egy kapu s elmosolyodott.

— Ön az, Galurin ur? Az egész rendőrség csak önt hajszolja; azt hitték, hogy önt is meggyilkolták s az egész környéket felkuttatták, hogy a holttestét megleljék.

— Nem igen tudnám leírni azt az arcot, amelyet Fillard ennek hallatára vágott; elosont és soha sem láttam többet, úgy, hogy még az utiköltségemet sem tudtam megfizetni neki.

— Látja, kedves barátom, így fejezte be Galurin az elbeszélését, még csak most ismertem meg igazán az otthon örömeit! Nem is ülök többet hajóra, az oly igaz, mint ahogy Galurin a nevem!

Maxime Audouin.

Juhá
pal ez
bizott
meg n
rendőrs
elleni e

A Nem
polgár
meiben
Munkác
is kiál
páratlan
az orsz
ahol en
állítva.
borban
pelték
a Nagy
mények
műértő
hogy mi
nak legi
zük a m
állításá

— bárm
négy fest
beesben
magyar
a nagy k
látogatás
mely a
kép azt
ebéd utá
legifjabb
fiatal ne
emeli ma
férj arca
tükrözi v
képvisel
használja
maradt st
utján is
ként 14 s
erősen me
cime: „R
mosó ass
képi alk
óriás mér

T
A

Buda
eredeti
táviratoz
lése szer
lovasság
Kumanc
tartott. E
pedig me
visszavon

Buda
ered. táv
zák, az o
zsuriak b
szervez.

A
Buda
eredeti tá
ünnepély
királyné
alapköv
kezdődöt
és a főhe
színhely
voltak to
és katon
nagy elő
merre a
zetiszin z
Samassa
felavatás
visszahaj

Juhász Illés felsőmuzslyai legény néhány nappal ezelőtt keresztül akart törtétni a gondjaira bizott kukoricavetésén s mivel ő ezt nem engedte meg neki, földre teperte s ütlegelni kezdte. A rendőrség az erőszakoskodó legény ellen hatóság elleni erőszak miatt megtette a bűnvádi feljelentést.

Irodalom és művészet.

* Munkácsy-festmények Nagybecskereken.

A Nemzeti Szalon által a nagybecskereki állami polgári és kereskedelmi iskola első emeleti termében rendezendő nagy művészeti kiállításon Munkácsy Mihálynak négy nagy méretű vászna is kiállításra kerül. Ez a művészeti szenzáció páratlan a maga nemében, amennyiben nincsen az országnak olyan városa, Budapesten kívül, ahol eredeti Munkácsy-képek lettek volna kiállítva. A Nemzeti Szalon által legutóbb Zomborban rendezett fényes sikerű tárlaton szerepeltek ugyancsak a nagy mesternek alkotásai, de a Nagybecskereken bemutatandó Munkácsy-festmények eddig teljesen ismeretlenek a délvidek műértő közönsége előtt s értéküket fokozza az, hogy mind a négy festmény a mester alkotásainak legjavából valók. Röviden már most is jelezzük a műemkeknek Nagybecskereken való kiállítását, melyek közül — ha értéküket tekintjük — bármelyik egy kis vagyonnal felér. Mind a négy festmény tárgyban, színezésben és művészeti becsben egyaránt a legelsőbb rendű alkotása a magyar festőművészet atyamesterének, de mind a négy közül mégis legerősebben kiválik „A bábé látogatása ebéd után” című nagy méretű vászna, mely a riparographia legsodásabb terméke. A kép azt a kedves jelenetet ábrázolja, amidőn ebéd után a dajka beviszi az ebédlőbe a család legifjabb csemetéjét az uraság asztalához és a fiatal anya a szeretet lángjától kipirult arccal emeli magához csókra magzatját. A lovag ur, a férj arca a házi béke és családi boldogság fényét tükrözi vissza és hogy a még vigabb elem is képviselve legyen, a 10—12 éves leányka felhasználja a kedvező pillanatot, hogy az asztalon maradt süteményes tából nyalánságát elcsenés útján is kielégítse. A nagy festményen egyébként 14 alak szerepel csupa jól megkomponált, erősen megrajzolt, élethű alakok. A többi képek címe: „Rendezvous az ablaknál”, „Esthangulat mosó asszonyokkal” és a mester legszebb tájképi alkotása a „A kolpachi parkban” című óriási méretű vászon.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Az oroszok újabb veresége.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról táviratozzák, Kuropatkin fővezér jelentése szerint május 10-én az orosz kozák lovasság és a japánok között ütközet volt Kumandianszingban. A harc másfél óráig tartott. Egy kozák elesett, kettő eltűnt, hét pedig megsebesült. A harc után az oroszok visszavonultak.

Légihajók a harctéren.

Budapest, május 18. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Szentpétervárról táviratozzák, az orosz hadvezetőség most a mandzsuriai hadsereg számára légihajó-osztályt szervez.

Az örökimadás temploma.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti táv.) Ma délelőtt tették le nagy ünnepélyességgel a megboldogult Erzsébet királynénak szentelt örökimadás temploma alapkövét. Az ünnepség fél 10 órakor kezdődött, mikor a király a főhercegekkel és a főhercegnőkkel megjelent az ünnepség színhelyén. Az udvar tagjain kívül jelen voltak továbbá a kormány tagjai, az állami és katonai méltóságok, a püspökök és nagy előkelő közönség. Az Üllői-utat, a merre a király elvonult, mindvégig nemzetiszín zászlók díszítették. A szertartásnál Samassa József egri érsek pontifikált. A felavatás után a király az udvarral együtt visszahajtatott a budai várpalotába.

A külügyi expozé hatása.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A külföldi lapok behatóan foglalkoznak Goluchowszky külügyminiszter külügyi expozéjával s a lapok tulnyomó része kedvezően szól az expozé-ról s azt a világbékére nézve megnyugtatónak és kielégítőnek találja.

A német császár és az angol király találkozása.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból táviratozzák, Edward angol király és Vilmos német császár a jövő hónap közepe táján találkoznak Kielben.

Merénylet a cár ellen.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról táviratozzák, a május 4-én tartott díszszemle alkalmával a cári páholy közelében a titkos rendőrök megfigyeltek egy Mereskovszky nevű leánygyetemi hallgatót, a ki feltűnően ideges volt. A rendőrök igazolásra szólították fel s miután még nagyobb zavarba jött, bevitték a rendőrségre, ahol megvizsgálták. A leánynál egy bombát találtak, mire Mereskovszky bevallotta, hogy a nihilistapárt megbízta őt a cár elpusztításával s a bombával azt akarta végrehajtani.

Robbanás.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Trientből jelentik, az ottani Wolff-féle nyomdában több dinamitöltény felrobbant s jelentékeny kárt okozott. Azt hiszik, hogy a robbanás egy elbocsátott munkásnak a műve.

A „Postkisl” tolvaja meghalt.

Budapest, május 18. (A „Torontál” ered. táv.) Csombor Imre, a hírhedt „Postkisl”-tolvaj meghalt.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. május 18.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	8.15	8.40	80	8.50	8.70
Pestvidéki új	76	8.10	8.35	80	8.45	8.60
Bánsági új	76	7.95	8.15	80	8.20	8.40
Bácskai új	76	8.15	8.40	80	0.—	0.—
Rozs elsőrendű					6.35	6.50
„ másodrendű					6.25	6.35
Árpa takarmány					5.80	6.—
„ égetni való					5.70	5.80
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					5.55	5.85
Tengeri bánsági					5.—	5.15
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					10.35	10.55
„ bánsági					—	—
Köles					5.30	5.40

Határidő-üzlet.

Budapest, május 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (májusra 1904.) . . . . . 8.29 — —
 Buza (októberre 1904) . . . . . 8.61 — —
 Tengeri (májusra 1904.) . . . . . 5.30 — —
 Zab (májusra) . . . . . 5.68 — —
 Zab (októberre) . . . . . — — — —
 Rozs (májusra) . . . . . 6.82 — —
 Rozs (októberre) . . . . . — — — —

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

79706/FIV. 1904. sz. Magy. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Budapest keleti pályaudvar állomáson 1904. május 20-án d. e. 9 órakor.

Fiume állomáson 1904. május 24-én d. e. 9 órakor.

Kis-Czell állomáson 1904. május 27-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1904. május hóban.

Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1904. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 8 óra 45 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánra: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 19 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

2383 904. kig. sz.

396—33

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye nagyszentmiklósi járásba kebeleztet Szerbnagyszentmiklós községében lemondás folytán megüresedett községi irnok állásra pályázatot hirdet.

Az irnok javadalmazása: 1000 korona fizetés, 200 korona lakbér.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állásra pályázni kívánnak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi május hó 31-ig nyújtsák be. A választást Szerbszentmiklós község-házánál folyó évi június hó 4-én délután 4 órakor tartom meg.

Nagyszentmiklós, 1904. május hó 11-én.

Hadfy,

főszolgabíró.

2148/1904. szám.

397—21

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlaki járásába tartozó Dolác községben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra kiírt volt pályázat a kellő eredménnyel nem járván, annak választás útján leendő betöltésére újabb pályázatot hirdet.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Törzsfizetés 1279 korona 26 fillér;
2. Utátalány 72 korona;
3. Közbirtokossági ügy kezeléseért 160 korona;
4. 1200 □-öl pótkert s szükséges felszántás, melynek adóját a község fizeti;
5. 4 drb szarvasmarha, 4 drb sertés szabad legeltetése;
6. Dolácson, a székhelyen 155. házszám alatt levő 4 szobából és a kellő mellékhelyiségekből álló szabad lakás;
7. Anyakönyvvezetővé leendő kinevezetése esetén 120 korona tiszteletdíj;
8. A teljesíthető magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak sedése.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítésüket, életkorukat és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi június hó 15-ik napjának déli 12 óráig hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a későbbben beérkezetteket figyelembe venni nem fogom.

A választást Dolác község képviselő-testülete által elnökletem alatt Dolác község-házánál f. évi június hó 20-án d. e. 9 órakor fogom megtartani.

Bánlakon, 1904. május hó 13-án.

D r. K r o p f,
 tb. főszolgabíró.

Rudolfsnádi ármentesítő- és belvízlecsapoló-társulattól.
Ad 348. szám. 1904. 402-2.1

Árlejtési hirdetmény.

A „Rudolfsnádi ármentesítő- és belvízlecsapoló-társulat“ belvízlevezető csatornáin létesítendő 13 darab vastartós téglá ellen falas-híd és 7 darab betonső átereszt építési munkálatainak vállalati uton leendő biztosítása céljából alólirott a következő feltételek mellett 1904. évi június hó 4-én délelőtt 10 órára Perlaszon, a társulat hivatalos helyiségében tartandó szóbeli és zárt írásbeli árlejtést hirdetek.

1. Az árlejtésen csakis az építési ipar gyakorlatára hatóságilag jogosított magyar honpolgár vehet részt.

2. Ajánlat csak a fent nevezett összes munkálatra tehető.

3. Az ajánlat benyújtása alkalmával az összesen 30.957 kor. 58 fillérre előirányzott összeg 5%-a, azaz 1548 korona készpénzben takarékbetét könyvecskében vagy óvadékra alkalmas állampapirban a társulat pénztáránál a versenytárgyalás napján leteendő; a bánatpénz az el nem fogadott ajánlatok benyújtóinak a versenytárgyalás napján kiadatik, az elfogadott ajánlat benyújtója pedig azt 10%-ra, vagyis 3096 koronára tartozik kiegészíteni, amely összeg a megkötendő szerződés értelmében, mint jótállási biztosíték a munka befejezéséig a társulat pénztárába vissza fog tartatni.

4. Szerződési minta, valamint az általános feltételek és a hidak s átereszek részletes terveze Perlaszon a társulat hivatalos helyiségében megtekinthetők.

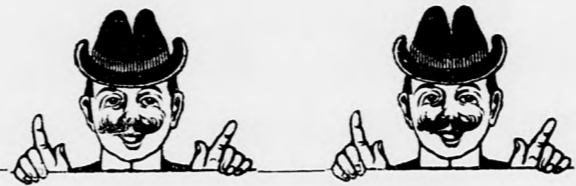
5. Az írásbeli ajánlatok alólirott nál zárt borítékba lepecsételve, „Ajánlat“ felírással adandók be s a zárt ajánlatoknak felbontása előtt ki-ké még szóbeli ajánlatot is tehet.

7. A társulat fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati árra, szabadon választhat.

8. Általános tájékozással kikötetik, hogy az összes hidaknak és átereszeknek a folyó 1904. év október hó 15-ére készen kell lenniük.

Perlasz (Torontálmegye), 1904. évi május hó 16-án.

Bilecz József,
társulati igazgató-főmérnök.

A Kaszinó-vendéglőben

szerdán és csütörtökön

Fővárosi Elíte-Orfeum

teljesen új műsorral.

Barkay, Barkay, Barkay
alkalmi humorista.

Nagybecskerek írásban és képen.

Neumann Mimi a budapesti „Folies Caprice“, v. tagja. Negri Elly, magyar énekesnő.

Valetti nővérek, bécsi párdaloslők.

Ormai Lujza, tánc-excentrique. Bély Ilonka, színésznő.

!!! GRÜNAU!!!

(400-4.3)

Grätz Károly, karmester.

Bobózat!

Családi műsor!

Kezdete 8 órakor.

Belépti díj 1 korona.

21.430/1904. szám.

393-3.3

Pályázati hirdetmény.

A Franczfeld községben rendszeresített községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1888: VII. t.-c. 117. és 118 §-a értelmében fölszerelt kérvényüket f. évi június hó 10-ig hozzám nyújtsák be.

A kir. állatorvosi állás javadalmazása a következő:

1. Fizetés 800 korona, lakbér 200 korona.

2. Megállapított magángyakorlati díjak.

3. Megyei szabályrendeletben megállapított husszemle díjak.

Pályázni óhajtok részletes felvilágosítást Franczfeld község előljáróságánál nyerhetnek.

Pancsova, 1904. évi május hó 11-én.

Dr. Gyertyánffy,

főszolgabíró.

Hirdetések

felvételnek a

„TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

5-x.40

Kecsz Henrik

Első nagybecskereki temetkezési vállalata Nagybecskerek,

Hunyady-(fő)-utca a Korona-szálloda átellenében,

figyelmébe ajánlja a nagyérdemű közönségnek ujonnan berendezett

temetkezési vállalatát.

Teljesen új s igen díszes gyáskocsik.

Uj díszítmények és öltözékek.

Elvállal temetéseket a legolcsóbb árak mellett a különböző osztályzatok szerint, melyek bármikor megtekinthetők.

831-20.9

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

646. kig. 1904.

403-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Horvát-Neuzina községhez tartozó „Kis-Lécz“ puszta bitangásba vétetett egy 5 évesnek látszó, kis csillagu, csapott faru pejkanca ló. Amennyiben igazolt tulajdonosa nem jelentkeznék, az f. évi május hó 28-án d. e. 9 órakor Horvát-Neuzina község házában nyilvános árverésen el fog árvereztetni.

Horvát-Neuzinán, 1904. évi május hó 16-án.

A községi előljáróság.

3563. tkv. sz. 1904.

401-1.1

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a dr. Széll Gyula ügyvéd szegedi lakosnak, mint vagyonbukott Rosenberg és Davidovits csódtömegmondnoka végrehajlatának Berlin Szócsa karlovai akos végrehajlatát szenvedő elleni 150 korona s jár. iránti végrehajlati ügyében. Egyben a nagyikindai kerületi első takarékpénztár 400 korona tőke s jár. követelése behajtására is elrendeltetik a területén levő Karlova község határában fekvő következő ingatlanok, u. m.:

I. karlovai 2605. számú tkvben A. I.

1. sor. 1551/25. tkvi hrsz. és 2691. kataszteri hrsz. 1045 □-öl szántó, 2. sor. alatt 1551/26. tkvi hrsz. és 2632. kat. hrsz. 294 □-öl szőlő, 3. sorsz. a. 1551/27. tkvi hrsz. és 2693. kat. hrsz. alatt 258 □-öl szántó, a 4. sorsz. alatti 1563/74. tkvi hrsz. 2961. kat. hrsz. 1163 □-öl szántó, 5. sorsz. alatt 1595/36. tkvi hrsz. és 3581. kat. hrsz. 1588 □-öl szántó, 6. sorsz. alatt 1593/60. tkvi hrsz. és 3717. kat. hrsz. 1 hold 10 □-öl szántó, 7. sorsz. alatt 2827/c/e/266. tkvi hrsz. 5513. kat. hrsz. 1239 □-öl szántó és a 8. sorsz. alatt 3282/101 tkvi hrsz. és 7040. kat. hrsz. 1 hold 277 □-öl szántóra 1187 korona kikiáltási árban;

II. a karlovai 2377. számú tkvjben A. I. 1. sorsz. 1562/31. tkvi hrsz. és 2958. kat. hrsz. 1426 □-öl szántó föld 223 korona kikiáltási árban és végül

III. a karlovai 844. sz. tkvjben A. + 1. sorsz. alatti 3083 tkvi hrsz. 1 hold 155 □-öl szőlőföldből Berlin Szócsát megillető $\frac{2}{18}$ részben 89 kor. 34 fillér kikiáltási árban 1904. évi július hó 14-ik napján d. e. 9 órakor Karlova község házában árverés alá fognak adatni, megjegyeztetvén, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után lejárandó váltáságtartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5%-os kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni s a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, mint tkvi irattárban és Karlova község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1904. évi május hó 4-én.

K o p a s z,
kir. járásbíró.